

Modell för lokalbankernas interna kapitalutvärdering

1 Inledning

Oberoende bedömningar ska göras av nedan nämnda moment inom bankens riskhantering och interna styrning. En numerisk bedömning av hanteringen av varje moment och eventuella relaterade kommentarer ska rapporteras på blankett PS01 på den rad som nämns nedan i samband med momentet.

<u>Rad</u>	<u>Moment som bedöms</u>
05	Intern styrning
10	Verksamhets- och omvärldsrisk
15	Kreditrisk
20	Marknadsrisk
25	Likviditetsrisk
30	Operativ risk
35	Kapitaltäckning

Bedömningen ska ske enligt bedömningsskalan i denna bilaga.

2 Tillämpningsråd: exempel på moment som ska bedömas

Nedan beskrivs i form av tillämpningsråd de viktigaste delområdena som bör beaktas i varje moment och ges exempel på vad som krävs för hanteringen av delområdena.

Rad 05: Intern styrning

Verksamhetsmål

Exempel:

► Banken har klara verksamhetsprinciper och -mål som långsiktigt styr verksamheten och stöder ett ändamålsenligt beslutsfattande och risktagande.

Välfungerande intern kontroll och riskhantering

T.ex.

► Högsta ledningen har fattat beslut om rapportering och andra metoder som ska säkerställa en välfungerande och tillräcklig internkontroll och riskhantering med hänsyn till verksamhetens art och omfattning (organisationsstruktur, oberoende riskkontroll, internrevision och compliance-funktion).

ICAAP-process och kapitaltäckningsanalys

T.ex.

- Högsta ledningen har minst en gång per år fastställt principerna för den interna kapitalutvärderingen (ICAAP). Högsta ledningen har införlivat ICAAP-processen som en del av ledningen av banken.
- Högsta ledningen har antagit riktlinjer och processer för kapitaltäckningsanalysen (kapitalbas och kapitalkrav). För kapitaltäckningsanalysen har erhållits/ordnats tillräcklig utbildning och internkontrollen är tillräcklig.
- Högsta ledningen har fastställt offentlighöret av principerna för den interna kapitalutvärderingen enligt pelare 3.

Rad 10: Verksamhets- och omvärldsrisk

Strategisk ledning av verksamheten

T.ex.

- ▶ Högsta ledningen har utformat en konsekvent långsiktig strategi och strategiska mål för bankens verksamhet.
- ▶ Den långsiktiga strategin har utformats med beaktande av kapitalmålen och kapitaltäckningen (t.ex. med hänsyn till effekterna av tillväxtmål eller nya produktgrupper på kapitaltäckningen).

Analys av omvärldsutvecklingen

T.ex.

- ▶ Banken har utvärderat den framtida utvecklingen av kundunderlaget (t.ex. näringsliv och invånarantal) och konkurrensläget.
- ▶ Banken har utvärderat den väntade omvärldsutvecklingens effekt på bankens verksamhetsförutsättningar och lönsamhet.

Verksamhetsplanering och styrning

T.ex.

- ▶ Banken planerar sin verksamhet regelbundet och konsekvent. Planeringen bygger på konkreta verksamhetsmål och prognoser, t.ex. för intäkter, kostnader, lönsamhet och marknadsandelar.
- ▶ Verksamheten styrs systematiskt. Den historiska utvecklingen och förändringarna i verksamheten följs upp t.ex. med hjälp av internredovisningens rapporter.

Rad 15: Kreditrisk

Hantering av kreditprocessen

T.ex.

- ▶ Kreditgivningsprinciperna och kreditprocessen (kreditgivningsbefogenheter, kreditvärderingar, kreditbeslut, säkerhetshantering, prissättning av kreditrisk) är klart fastställda och införlivade i bankens rutiner.
- ▶ I prissättningen av krediter har förhållandet mellan förväntad avkastning och risk konsekvent beaktats. Kreditvärderingarna av exponeringar/motparter uppdateras regelbundet.
- ▶ Problemfordringar och riskkunder har identifierats och rutiner tagits fram och införts.

Kreditriskstrategi och hantering av kreditlimiter

T.ex.

- ▶ Banken har upprättat en konsekvent kreditriskstrategi som fastställer målen för kreditstruktur och kreditkvalitet.
- ▶ För diversifiering av kreditrisk (för hantering av riskkoncentrationer) har banken ställt gränser för olika element, såsom kunder, produkter och branscher.
- ▶ Gränserna är konsekventa och motiverade ur riskhanteringsperspektiv.

Rapportering och kontroll av kreditrisker

T.ex.

- ▶ Bankens högsta ledning övervakar regelbundet
  - läget inom de största kundgrupperna (kundgrupp= grupp av kunder med inbördes anknytning)
  - att kreditbesluten håller sig inom ramen för befogenheterna

- att kundgruppsexponeringarna i kreditportföljen håller sig inom limiterna
- att kreditprocessen, kreditriskstrategin och kreditlimiterna är lämpliga och uppdaterade.

Rad 20: Marknadsrisk

Identifiering och mätning av marknadsrisker och fastställande av principer för mätningen

T.ex.

- ▶ Banken har fastställt principerna för mätning (inkl. stresstest) och värdering av marknadsrisker.

Marknadsriskstrategi, organisation och ansvarsfördelning samt hantering av marknadsrisklimit

T.ex.

- ▶ Banken har upprättat en marknadsriskstrategi med långsiktig policy för riskvillighet och definition av handelslagret.
- ▶ Banken har fastställt limiterna för olika marknadsrisker
- ▶ Banken har fastställt ansvarsfördelningen för riskhanteringen.

Rapportering och kontroll av marknadsrisker

T.ex.

- ▶ Bankens högsta ledning övervakar regelbundet
  - att marknadsrisken håller sig inom ramen för fastställda gränser
  - resultatet av den verksamhet som innehåller marknadsrisk
  - resultatet av stresstesterna.

Rad 25: Likviditetsrisk

Identifiering och mätning av likviditetsrisk och fastställande av principer för hanteringen av risken

T.ex.

- ▶ Banken har upprättat kontinuitetsplaner och fastställt principerna för hantering och mätning (inkl. stresstest) av risken.

Rapportering och kontroll av likviditetsrisk

T.ex.

- ▶ Bankens högsta ledning övervakar regelbundet
  - likviditetsbufferten
  - inlåningsutvecklingen
  - de likvida tillgångarnas/investeringarnas volym och sammansättning
  - utvecklingen av andra finansieringskällor (hypoteksbank m.m.)
  - resultatet av stresstesterna.

Rad 30: Operativ risk

Identifiering och mätning av operativa risker och fastställande av principer för hantering av riskerna

T.ex.

- ▶ Bankens högsta ledning har godkänt en separat policy/intern instruktion för hantering av operativa risker. Instruktionen har uppdaterats regelbundet, t.ex. årligen, för att motsvara förändringarna i verksamheten.

- ▶ Banken har identifierat och dokumenterat de operativa riskerna med viktiga produkter, tjänster, funktioner, processer och system.
- ▶ Bankens operativa risker har bedömts kvantitativt (sannolikheten för och storleken av en förlusthändelse).
- ▶ En oberoende internrevision har bedömt om hanteringen av operativa risker är tillräcklig. Hanteringen har granskats regelbundet, t.ex. årligen.

Rapportering och kontroll av operativa risker

T.ex.

- ▶ Banken har en organiserad insamling av uppgifter om förluster och en process för rapportering av risker.
- ▶ Bankens högsta ledning behandlar regelbundet rapporterna om realiserade operativa risker.
- ▶ Banken har ett täckande försäkringsskydd som utvärderas regelbundet.

Rad 35: Kapitaltäckning

Beräkning av riskbaserat kapitalbehov och hantering av kvalitativa risker (samlad bedömning av kapitaltäckningen)

T.ex.

- ▶ Banken har bedömt storleken av de kreditrisker, marknadsrisker, operativa risker och övriga risker som inte fångas upp vid beräkningen av kapitalkrav enligt pelare 1. Banken har med hänsyn till sina egna särdrag bestämt hur mycket kapital som ska reserveras enligt pelare 2 för att kapitaltäckningen inte ska äventyras ens vid exceptionella förlusthändelser.
- ▶ Dimensioneringen av det kapital som allokerats enligt pelare 2 bygger på konsekventa metoder och analyser, t.ex. med stresstest.
- ▶ I den samlade allokeringen av kapital enligt pelare 2 har beaktat såväl kreditrisker, marknadsrisker och operativa risker som andra faktorer som kräver kapital, såsom planerad expansion.
- ▶ Utöver de kvantitativa riskerna har också de viktigaste kvalitativa riskerna identifierats och för hanteringen av dem har redovisats något annat sätt än kapital.

Fastställande av kapitalnivå och säkerställande av kapitaltäckningen

T.ex.

- ▶ Bankens högsta ledning har fastställt vilken kapitalnivå som behövs för att upprätthålla kapitaltäckningen och en plan för eventuell ökning/minskning av kapitalet.
- ▶ Kapitalökningar som inte sker med internt tillförda medel är tillförlitligt planerade. Kapitalkostnaderna och riskerna med finansiärskoncentrationer har beaktats.
- ▶ Banken har en tillförlitlig plan för kapitalallokering med tanke på extrema situationer (kapitalkris).

Uppföljning av kapitalnivån

T.ex.

- ▶ Bankens högsta ledning kontrollerar regelbundet att kapitalbasen är tillräckligt stor.

3 Tillämpningsråd: skala för rapportering av oberoende bedömningar av riskhantering och intern styrning

I blankett PS01 rapporteras en numerisk bedömning enligt skalan nedan för varje moment i denna bilaga.

Numerisk bedömning	Verbal bedömning	Motivering	Exempel på bedömning av intern styrning och riskhantering och på utvecklingsbehov
1	Inget behov av kontrollfunktioner	Ingen verksamhet och därför inget behov av kontrollfunktioner	Inget hanteringsbehov.
2	Stark styrning och kontroll	Hanteringen är konsekvent, övergripande och proaktiv	(1) Verksamhetsplaneringen, riskidentifieringen, riskbedömningen, riskbegränsningen och fastställandet av det riskbaserade kapitalbehovet tar övergripande hänsyn till alla faktorer som är viktiga för bankens verksamhet och omvärld. (2) Verksamhetsplaneringen, riskhanteringen och beräkningen av kapitalbehovet grundar sig på konsekventa och motiverade antaganden och analyser (stresstest). (3) ICAAP-processen har antagits som en del av bankens beslutsfattande både strategiskt och operativt.
3	Tillfredsställande styrning och kontroll	Det förekommer vissa brister eller inkonsekvenser som orsakar banken skälig risk.	(1) I verksamhetsplaneringen eller riskhanteringen förekommer vissa brister eller inkonsekvenser som bör korrigeras för att bankens interna kapitalutvärdering ska kunna anses övertygande och heltäckande. (2) De metoder, antaganden och analyser (stresstest) som använts i verksamhetsplaneringen, riskbedömningen eller beräkningen av kapitalbehovet ska vara mer konsekventa, mångsidiga eller bättre underbyggda för att deras tillförlitlighet ska vara övertygande. (3) ICAAP-processen har inte antagits som en del av bankens beslutsfattande på alla nivåer av den strategiska och operativa verksamheten.
4	Bristfällig styrning och kontroll	Det förekommer klara brister som orsakar banken betydande risk och som måste korrigeras.	(1) Verksamhetsplaneringen fångar inte heltäckande upp alla faktorer som är väsentliga för kontinuiteten och lönsamheten. (2) Identifieringen, bedömningen, begränsningen eller kontrollen av risker bör göras mer täckande eller proaktiv för att någon viktig risk (t.ex. koncentration) inte ska växa sig för stor bara för att den inte uppmärksammas i tillräcklig grad. (3) Den ansvars- eller limitfördelning som fastställts för att begränsa riskerna är inte motiverade med hänsyn till riskhanteringen, kapitaltäckningen eller verksamhetens/omvärldens förväntade utveckling. (4) Limit- och ansvarsfördelningen begränsar inte risken konkret (mjuka limiter), eller efterlevs inte i praktiken. (5) I verksamhetsplaneringen, riskbedömningen, risklimiteringen och beräkningen av kapitalbehovet har inte använts konsekventa metoder. (6) Den interna styrningen är komplicerat eller oklart organiserad. (7) ICAAP-processen har inte antagits som en del av bankens beslutsfattande strategiskt och operativt utan ICAAP hanteras mekaniskt eller lösryckt från beslutsfattandet.
5	Svag styrning och kontroll	Det förekommer allvarliga brister som orsakar banken stor risk.	(1) Verksamheten är inte planmässig eller målinriktad. (2) De största kontinuitetsriskerna (t.ex. de största motparterna) har inte alls identifierats, analyserats, begränsats eller kontrollerats. (3) Det riskbaserade kapitalbehovet (pelare 1+2) har inte alls beräknats eller motiverats. (4) De metoder, antaganden eller analyser som använts i verksamhetsplaneringen, riskbedömningen och beräkningen av kapitalbehovet har inte alls motiverats eller är helt inkonsekventa. (5) Den interna styrningen är otillräckliga för en stabil styrning av banken.